

ki nga tangata rarahi o Hamutana. E toru nga ra o te hui ki Hamutana, ka hiki ki Rotorua. No te Hatarei te 25 o Pepuere ka haere matau ki Rotorua ma runga i nga motoka o nga tangata o Hamutana. Ko te manaaki whakamutunga tenei a taua taone ia matau.

ARAPUNI.

He rangi ataahua te rangi i hiki mai ai te hui i Hamutana. Ka pai ta matau matakita ki roto o Waikato. Takoto i mua, i muri, i nga taha, he parae anake. Ka titiro whakatetonga at umatau ki Maunga-Tautari e te ana mai, ki Pirongia me Kakepuku ki te taha Hauauru, ki Maungākawa ki te taha rawhiti na wai ra, ka tae matau ki Arapuni. E tu ke ana mai a Maunga Tautari i te taha raki, engari he tutata tonu mai. Ko Arapuni he apiti kei te awa o Waikato. Ko Waikato te putanga ki waho o Taupo Moana. Ko tenei moana 1215 putu te tai-ranga ki runga ake o te moana-nui-a-Kiwa. No reira me whakaaro noa mai te kaha o te haere a te wai i te apiti nei. Kei Arapuni te whare mabi hiko a te Kawanatanga hei whakamarama i Waikato, i Taranaki, i Akarana, i te Poi o Pereti tae noa mai ki Opotiki.

Ehara te takiwa o Arapuni i te whenua ataahua ki te matakitaki. Otira he pai tonu te takoto a te whenua, engari he titehea, he whenua hau, he mokemoke ki te noho. He manuka hotoa nei nga tarutaru o runga. Heoi ano te mea pai ki te matakitaki, ko Maunga Tautari, ko tetahi o nga maunga rongonui o te tatau whenua, e haere nei i roto i nga waiata, me nga korero o te heke me te toa o Te Rauparaha.

Otira ka miharo te tangata tae ki Arapuni ki taua kainga i naianei, ia ia e nohoia mai na e nga pakeha mahi o te hiko. Ko te take tenei o te whakamiharo: Ko te kaha o te hinengaro o tenei kararehe iti rawa o te tangata ki te whakatete ki te kaha o te wai a te atua i tuku nei kia rere i taua rere i roto i tenei apiti nei nga mano tau ka taha nei kei muri. Kia whakapiritia ki te taha o nga mea whakaharabara o te ao, tino marama ai kia tatau te kupu a te atua mo tona potiki whakamutunga o ana mahi ara, "tatau ka hanga i te tangata kia rite kia tatau." He pa nui kei Arapuni. Kotahi mano nga tangata kei reira e mahi ana. E 20 nga Maori. Ko te kanataraki o te mahi i te hiko nei kei a Armstrong, Whitworth and Company o Ingarangi. Te utu o taua kanataraki £1,200,000. Te whanui o te apiti nei e 250 putu; te hohonu 150 putu te kaha o te ia ki te rere i roto i tenei Kuiti e 4,000,000,000 karani i roto i te 24 haora. Tena ka punia te apiti nei ki te raima: me pewhea e taea ai? He mea kari he ara hou i raro i te whenua, ka maroke te apiti nei. Katahi ano ka hangaia te puni raima, 150 putu te tiketike, e 30 putu te matotoru. Ko nga kirikiri he mea mau mai ki reira ma runga waea takiwa i toro mai i tetahi wahi e 7 maero te tawhiti atu. Ka punia te wai nei, e 200 putu te tiketike ake i te papa o te apiti ra. Katahi ka huaina mai